

εἶτα τὴν νομικὴν σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου, ἣς ἐξήλθε διδάκτωρ τῷ 1872 καὶ ἔλαβε τὴν ἀδελφίδα τοῦ δικηγόρου τῷ βαθμῷ Ἄριστα. Ἀποκρούσας τότε προσφερομένην αὐτῷ δικαστικὴν ὑπηρεσίαν ὑπὸ τοῦ Ἐ. Δεληγεώργη ἐδικηγόρει ἐν Πάτραις, συγχρόνως δὲ καὶ θαυμαστῶς ἐδημοσιογράφη ἐν τῷ Μίνωϊ τῶν Πατρῶν καὶ τῇ Αἴγλῃ, ὅτε τῷ 1879 ἡ τῶν Καλαβρῦτων ἐπαρχία καὶ διὰ τὴν μνήμην τῶν Φωτηλαίων καὶ διὰ τὴν προσωπικὴν αὐτοῦ ἀξίαν ἐξελέξεν αὐτὸν βουλευτὴν, εἶτα δ' ἐξελέχθη ἐπίσης βουλευτὴς τῷ 1882, 1885, 1887, 1892. Ὡς βουλευτὴς ἀκολουθῶν τὸν Χαρ. Τρικούπην συνετέλεσε καὶ εἰς τὴν κατάργησιν τοῦ φόρου τῆς δεκάτης, εἰργάσθη καὶ συνέστησε μετ' ἄλλων τὴν ἐμπορικὴν σύμβασιν μετὰ τῆς Ῥωσσίας καὶ τὴν κατάργησιν τῶν διαφυλιῶν τελῶν, ἅτινα ἐματαιώθησαν, ἡ φωνὴ τοῦ ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς βουλῆς ἠκούετο περὶ ὄλων τῶν ζητημάτων σαφῆς καὶ σεβαστῆς, εἰργάσθη σθεναρῶς πάντοτε ὑπὲρ τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος, ἀλλ' ἰδίᾳ ὀλοφύχως εἰργάσθη ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς ἐπαρχίας τῶν Καλαβρῦτων ἀναζωογονήσας τὸ σχεδὸν σβεσθὲν ὄνομα τῶν Φωτηλαίων· εἰς τὴν δρᾶσιν αὐτοῦ ἀφιέλεται ἡ ἀποπεράτωσις τῆς ἐθνικῆς ὁδοῦ Πατρῶν—Καλαβρῦτων, ἡ ἴδρυσις τοῦ Γυμνασίου ἐν Καλαβρῦτοις τῷ 1885, ἡ ἴδρυσις σχολείων καὶ τηλεγραφεῖων ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ, μάλιστα δὲ πάντων ἡ πρωτοβουλία τῆς κατασκευῆς τοῦ σιδηροδρόμου Διακοπτοῦ—Καλαβρῦτων, ὅστις κατασκευασθεὶς τότε προέλαβε τὰς κατόπιν ἐθνικὰς ἀνωμαλίας καὶ συμφοράς, ἐξ ὧν ἐπὶ αἰῶνα ἕως ἡθελεν ἀναβλήθη τὸ ἔργον. Οὕτω δὲ διὰ τοῦ σιδηροδρόμου τούτου ἀπολαύει καὶ ἡ ἐπαρχία Καλαβρῦτων μεγάλης εὐκολίας καὶ συγκοινωνίας, ἀν καὶ ὠφελιμώτερος θὰ ἦτο ὁ σιδηροδρόμος Πατρῶν—Καλαβρῦτων διὰ Λαπαθῶν, ἀλλ' ἀτυχῶς καὶ δὲν εἶχε γείνει τότε ἡ μελέτη αὐτοῦ καὶ πολυδαπανώτερος θεωρούμενος δὲν ἐνεκρίνετο ὑπὸ τοῦ Τρικούπη. Ὡς βουλευτὴς δ' ἐξέδιδεν ἐπὶ ἔτος ἐν Πάτραις καὶ τὴν πολιτικὴν ἐφημερίδα «Καρτερίαν» καὶ ὡς δικηγόρος ὑπερήσπιζεν ἐν τοῖς ἐκεῖ δικαστηρίοις τοὺς συμπολίτας του.

Τῷ 1895 ἀποτυχῶν ὁ Ἀλέξ. Φωτήλας συνελυπήθη καὶ τὸν ἀποτυχόντα Χ. Τρικούπην, παρ' οὗ ἔλαβε τὴν ἐξῆς βαρυσήμαντον ἐπιστολὴν, ἣν δημοσιεύομεν ὡς τὴν τελευταίαν καὶ μόνην ἐπιστολὴν, ἣν ἔγραψεν ὁ ἐξοχώτατος ἐκεῖνος μετὰ τὸν Καποδίστριαν πατριώτης τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος πρὸς πολιτικὸν φίλον, πρὶν ἀπέλθῃ εἰς Κάννας, ἐνθα ἀπέθανεν. — «Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἀπριλίου 1895. Φίλε κύριε Φωτήλα.—Ἐλαβον τὴν ἐπιστολὴν Σας τῆς προχθὲς καὶ εὐχαριστῶ ἐφ' οἷς μοι ἐκφράζετε φιλικοῖς αἰσθήμασι, περὶ οὗ εἶχον πλήρη τὴν πεποίθησιν. Καὶ ὑμεῖς δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι πλήρη ἔχετε τὴν

πεποίθησιν εἰς τὰ πρὸς ὑμᾶς αἰσθήματά μου, διαρκούντα καὶ ἤδη, ὅτε ἀπέχω τῆς πολιτικῆς, ἐπίσης ζωῆς, ὅπως καὶ ἔτε συνεπράττομεν ἐν τῇ Βουλῇ. — Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς Καλαβρῦτων μοι εἶχετε προαναγγεῖλαι μὴ εὐνοϊκὸν πρὸς ὑμᾶς. Καὶ ὅμως εἶχον τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ ἐπαρχία Σας δὲν θὰ ἐδεικνύετο ἀμνήμων τῶν πρὸς αὐτὴν ὑπηρεσιῶν Σας· με ἐλύπησεν ἄρα τὸ ἀποτέλεσμα διὰ τὸν ἀποκλεισμὸν ἐκ τῆς βουλῆς μεταξὺ τοσούτων πολυτίμων φίλων καὶ ὑμῶν μηδενὸς αὐτῶν ὑπολειπομένου κατὰ τὴν πρὸς τὸ κόμμα εἰλικρίνειαν καὶ κατὰ τὴν κοινοβουλευτικὴν ἀξίαν. — Σας ἀσπάζομαι. — Ὅπως ὑμέτερος. — Χ. Τρικούπης».

Ἐπίσης ἀποτυχῶν ὁ Ἀλ. Φωτήλας καὶ κατὰ τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1899 ἐξελέγη αὖθις ἐν ἀναπληρωματικῇ ἐκλογῇ καὶ εἶτα τῷ 1902 καὶ 1905 ἐν συνδυασμῷ μετὰ τοῦ κ. Ἀλεξ. Ζαῖμη. Εἶνε τετιμημένος διὰ τοῦ χρυσοῦ σταυροῦ τοῦ Σωτήρος καὶ τοῦ τουρκικοῦ Μετζίτι τοῦ λαμοῦ (διὰ τὰς ὑπὲρ τῆς εἰρήνης γνώμας του ἐν τῇ βουλῇ τῷ 1886 ἐδόθη αὐτῷ τὸ τελευταῖον). Μόνος ἀπόγονος τῆς τῶν Φωτηλαίων μεγάλης οἰκογενείας εἶθε καὶ εἰς τὸ μέλλον ὁ κ. Ἀλέξ. Φωτήλας νὰ συνεχίσῃ μετὰ τῶν τέκνων του, ἃ ἔχει ἐκ τῆς ἐναρέτου καὶ τετιμημένης αὐτοῦ συζύγου Πόπης, κόρης τοῦ Παν. Βάλλα, ἣν συνεζεύχθη τῷ 1882, τὰς παραδόσεις τῆς οἰκογενείας του ἐπ' ἀγαθῷ καὶ τῆς ἐπαρχίας καὶ τοῦ ἔθνους, εἰ καὶ ἡ ἐργασία αὕτη συνεπάγεται παρὰ πᾶσι τοῖς πολιτευομένοις πικρίας καὶ οἰκονομικὰς πλειστάκεις ἐξαντλήσεις.

γ' Πετμεζαῖοι.

Οἱ Πετμεζαῖοι εἶνε ἡ ἐπισημοτάτη τῶν ἐν Καλαβρῦτοις ἀρματολικῶν οἰκογενειῶν. Κατὰ τὴν παράδοσιν Βλασαῖοι πρότερον καλούμενοι καὶ ἐκπατρισθέντες ἐκ Σουδενῶν τῆς Ἡπείρου ἕνεκα πίεσεως τῶν Τούρκων κατέφυγον εἰς Σουλινᾶ τῆς νῦν Τριφυλίας (ἐνθα ἔχουσι καὶ συγγενεῖς τοὺς Παπατσωραῖους), ἐκεῖθεν δὲ καταδιωχθέντες ἐπίσης κατέφυγον εἰς τὸν Χελμόν καὶ ἔκτισαν τὰ νῦν Σουδενά, ὧν εἶνε οἱ κτίτορες· ἀλλ' εἰς ἐξ αὐτῶν φρονέσας ἐν συμπλοκῇ Τούρκων τινὰ Πετμεζᾶν καλούμενον, οὗ ἔλαβε καὶ τὸ σωζόμενον ἔτι παρὰ τῷ Λ. Πετμεζᾶ ἀργυροῦν ὄπλον, ἐκλήθη ἐκ τοῦ γεγονότος Πετμεζᾶς.

Καὶ εἶνε μὲν συγκεχυμένη πῶς ἡ γενεαλογία τῆς πολυκλαδωτάτης ταύτης οἰκογενείας, ἣς πλείστοι ἐφονεύθησαν ὑπὸ τῶν Τούρκων ὡς κλέφται καὶ ἐπὶ Τουρκοκρατίας καὶ κατὰ τὸ 1769 καὶ κατόπιν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1769 διασαφηνίζονται πολλὰ αὐτῆς πρόσω-